

HISTORIEN OM ESTHER FRA LANDSBYGDGA KATULANI I KENYA

Historien om Esther er sann. Tidsmessig går vi fra oktober 2011 og frem til idag 2014. Det er en historie om en lut-fattig familie og hvordan vi steg for steg prøver å hjelpe dem. Det er gleder og sorger. Gunnhild Borgen Erikstad var den som startet alt sammen. Nå har familien 3 sponsorer fra Norge som bidrar hver måned med tilsammen 500 kroner. Pengene går til å sponse skoleplass til 3 barn og til et bedre sted å bo. Vi håper vi en dag kan gi moren en arbeidsplass også.

Historien om Esther - Del 1. Dette er Esther fra Katulani i Kenya. En jente på 11 år som for 3 år siden ikke gikk på skolen og som ikke verken hun selv eller familien hadde tanker om skulle få mulighet til å gå på skole. Familien var, og er utrolig fattige. Far bruker slantene han får på å drikke seg full og Esthers mor sliter for å skaffe mat til barna. Likevel er Esther idag en av de beste elevene i sin klasse. Vi skal fortelle den rørende historien om Esther som en serie her på siden for Hjelp til Selvhjelp.

Historien om Esther - Del 2. Som å vinne i Lotto! Høsten 2010 hadde Hjelp til Selvhjelp med seg 12 nordmenn ned til Kenya. Gruppen var bl.a. med til Kitui og til den offisielle åpningen av miljøprosjektet ved Katulani. Det er på dette besøket at Gunnhild møter en jente hun ikke klarer å reise fra. Det kryr av barn uten sko og med fillete klær – men noe spesielt må det ha vært med Esther. Gunnhild spør moren om hun kan få lov å gi henne noe klær og om de kan gå et sted som ikke de andre ser

det. Sjøføren vår – Daniel kjører Gunnhild, Esther og moren hjem så Gunnhild kan se hvordan de bor. Gunnhild kom fortvilet tilbake og fortalte at hele familien bodde i et skur så lite at ingen kan tenke seg det. Hun hadde virkelig gledet denne familien med sitt besøk og gaver. Den kvelden ba nok alle i Esthers familie til Gud og takket for at Mzungo hadde vært på besøk. Det betyr noe helt spesielt for dem å

få besøk av hvite. I ettertid bestemte Gunnhild seg for at hun ville støtte Esthers skolegang. ... mange utfordringer skulle det bli underveis. Les mer i del 3.

Historien om Esther - Del 3. Gunnhild bestemte seg for å hjelpe Esther med skoleuniform for den hun hadde sett var så fillete. Hun ga penger til Daniel som fikk ordnet dette noen uker senere. Familien var utrolig glad og rørt over å få enda en gave fra Gunnhild. Tiden går og ett helt år senere skal jeg og min tante Aud ned på et opphold i Kenya. Gunnhild spør om vi har tid til å besøke "familien" hennes og det gjør vi. Vi måtte dessverre sende Gunnhild denne sørgmodige meldingen: "Igår var jeg og tante Aud og besøkte Ester - jenta di i Kitui. Det var rørende, godt og litt trist. De ble så glad kan du tro. Vi hadde med oss en sekk med mais og en stor pose med klær. Esther hadde fortsatt skoleuniformen sin, men hun gikk ikke på skolen fordi familien ikke hadde klart å betale skolepengene dette året. Moren var så glad og begynte nesten å grine når vi kom igjen enda en gang". ... les videre om Esther i del 4.

Historien om Esther - Del 4. Når Gunnhild fikk meldingen ble hun veldig opprømt og lei seg og sa: "Esther har ikke en sjanse uten skolegang. Kan du sjekke hva det koster så skal jeg hjelpe til med skolepenger". Vi lovet å ta kontakt med skolen og betale skolepengene direkte. Vi har dialog med rektor om at vi ønsker Esther blir tatt inn på skolen og at vi skal ordne betaling neste gang vi er på besøk. I november er vi tilbake og kontakter rektor. Da får vi beskjed om at Esther ikke er begynt enda som vi hadde håpet, men vil starte i Januar 2012 når det er nytt semester. La oss håpe dette ordner seg tenker vi. Daniel er tilbake i februar og kan endelig melde tilbake at Esther er begynt på skolen og skolepenger for hele semesteret er betalt. Hun hadde vært så lenge borte at hun måtte starte om igjen i tredjeklasse - men det gjorde absolutt ingenting. Hun var i gang igjen! Alle hjerter gleder seg. I hvert fall Esther og Gunnhild. Men hjemme har hun det ikke så greit. Det skal du få høre mer om i del 5.

Historien om Esther - Del 5. Kirsten besøker Esther igjen i slutten av mars. På denne tiden klargjør konene i Kitui sin åker (shamba) og sår mais. Frøene legges i varm jord før regnet kommer. Hjemme hos Esther er ikke shamba klargjort og det er ikke sådd noen ting – vi spør hvorfor. Moren blir skjelven, ser ned i bakken og sier lavt at hun har ikke såkorn. De eier ingenting. Hun er på gråten. Det blir vi også. Jeg og Daniel så på hverandre – og tenkte det samme. Vi bare nikket og Daniel ba henne hoppe inn i bilen. Vi kjørte opp på markedet og kjøpte en sekk med såkorn. Hun fikk noen shilling så hun kunne ta sykkel-drosje hjem med sekken. Moren klarte ikke å se på oss når vi kjørte fra henne. I Oktober er Daniel tilbake med et stort håp om at familien har fått høstet mye mais. En utrolig trist rapport kommer. Han hadde med en gang sett at her var det noe galt. Det var verre enn før – om det var mulig. Det var ustelt og taket på huset til Esther var borte. Daniel snakket med naboene og med folk som kom bort til han og de fortalte at faren drikker opp pengene og selger det som er mulig å selge for å skaffe seg øl. Han hadde også solgt en sekk med mais som kona hadde hatt med hjem! Han bryr seg ikke om kone og de 4 barna. Mora var blitt nødt til å forlate familien. Hun hadde dratt hjem til sine foreldre. De 4 ungene bor igjen hos bestemoren – men de må sove i skuret uten tak om natten. Esther sier at hun går på skolen hver dag – men hun tenker hele tiden på at hun vil at mamma skal komme hjem igjen. Jeg måtte sende en veldig trist rapport hjem til Gunnhild den kvelden. Hva vi gjør – kan du lese i Del 6.

Historien om Esther - Del 6. Daniel ser på Esther at hun er veldig trist og preget av at moren ikke er hjemme. Han tar henne til side og prater med henne. Hun sier at bestemoren har en telefon og at de har pratet med moren noen ganger. Bestemoren bekrefter det. Han bestemmer seg for å få tak i moren og forsøke å prate med henne. Det tar flere dager før han får kontakt, men hun går med på å ha en samtale med Daniel, presten og mannen for å prøve å finne en løsning. Hun kommer neste dag med bussen. Mannen dukker ikke opp på møte. De hører hennes tragiske historie. Hun skjelver og er helt fortvilet. Til og med de få shillingene hun hadde gjemt bort hadde mannen funnet og kjøpt øl for. Daniel forklarer henne hvor vanskelig ungene har det og at faren og bestemoren ikke klarer å ta vare på barna. Han sier at det er hennes plikt å tenke på barna og spesielt Esther som er den eneste av de 4 barna hennes som har fått mulighet til skolegang. Han er redd Esther ikke vil klare seg bra på skolen uten å ha moren hjemme. Han sier at vi vil besøke henne igjen. Moren går med på å gjøre et nytt forsøk. Esther får endelig en lykkelig dag igjen når hun ser moren komme nedover veien. Det blir desember 2013 at nye ting skjer i familien. Det kommer det mer om i del 7.

Historien om Esther - Del 7. I des 2013 besøker Johannes Markhus Esthers familie. Dette møte ble veldig sterkt og rørte han til tårer. Han sender oss denne meldingen: Vi har besøkt Esthers skole i dag og vi har vært hjemme hos familien. Det gjorde et utrolig inntrykk og det blir vanskelig å sove i natt. Dagen ble så spesiell at jeg kjenner jeg må spre historien om Esther. En historie om en familie på samfunnets laveste trinn. På skolen møtte vi en pen, ren og velstelt ung jente. Hun er alvorlig, men har en vennlig og beskjeden fremtreden. Esther er veldig intelligent forteller læreren, hun ble nr 4 ut av 44 elever i tredje klasse. Læreren hennes sa at her er vi vitne til et barn som er blitt overlatt et ansvar som tynger henne og at hele familiens skjebne er en tragedie – tenk at hun likevel får gjort leksene sine i disse omgivelsene og får så bra resultater!. Esther, moren og 3 søsken bor i et bitte lite kryp inn på 2x1,5 meter hvor de stuer seg sammen. De samme omgivelsene Gunhild så når hun bestemte seg for å hjelpe Esther. Vi har i dag diskutert om det er noe vi kan gjøre for å hjelpe moren til å tjene penger og naboene som gjerne vil hjelpe henne hadde gode forslag; Hvis hun kan få 2 esler og 2 vogner – så kan hun få masse lokale transportoppdrag. Hun er sterk og vant til å jobbe hardt sier de. Vi er mer i tvil for når mannen selger maten til familien for å kjøpe øl – vil han nok raskt selge eslene også. Johannes er trist. Moren sitt problem er nå plutselig blitt hans problem. Han kjenner at han må hjelpe Esther og familien – han får ikke fred uten. Hva kan han gjøre? Les Del 8.

Historien om Esther - Del 8. Nytt reisebrev fra Johannes: Vi dro til skolen igjen. Vi ønsket å ha en prat med rektor om skolesystemet i Kenya. Om hvordan det kan sies at alle barn har rett til skolegang, når ikke alle går der. Vi var kommet for å betale

skolepenger for Esther og for skoletur til Mombasa. Idag hadde han virkelig gode nyheter til oss. Skolestyret i siste møte hadde besluttet at ingen barn i deres område skulle bli sittende hjemme på grunn av manglende skolepenger, men en ting er klinkende klart; Skoleuniform, sko og skolemateriell måtte skaffes av foreldrene. Vi skyndte oss ut i bilen for å kjøre ned til mora med nyheten, men på veien ned til huset traff vi både henne og begge de to småbarna. Vi ble storlig forundret da jenta kom i ny skoleuniform og var på vei til skolen. Hva har hendt, spurte Daniel? Ha dere kjøpt uniform? Mora fortalte at de pengene Daniel stakk til henne første dagen, tok hun og kjøpte uniform for. Hun hadde vært på foreldremøtet og hørt at de kunne komme inn uten skolepenger. Du kan tro den lille jenta var glad når hun nå fikk følge storesøster Esther til skolen. Hun strålte og det var rørende. Men hva med gutten på 8 og storesøster på 16 ? Esther og lillesøster ble kjørt til skolen og rektor sa at gutten kunne begynne hvis han fikk uniform, men storesøster var dessverre for gammel. Da bar det igjen i full fart til byen for å skaffe uniform til gutten. Han var livredd – hylte og skrek og syntes uniform og skole var skummelt. Men uniform ble det – og noen store svarte blanke sko. Men Johannes kan ikke gi seg. Etter noen dager går han tilbake til rektor. Storesøster er ikke dum – sier han. Selv om hun ikke kan lese eller skrive. Hun må få begynne hun også. Hun har så inderlig lyst og vi skal prøve å skaffe noen som vil støtte barna. Rektor gir seg – men sier hun må gjennomgå en test noen dager senere. Johannes, mora og storesøster får 2 søvnløse netter før resultatet kommer. Hvordan det går kommer i del 9.

Historien om Esther - Del 9. Hentet fra reisebrevene til Johannes. Litt mer om når broren skulle få uniform og sko. Han var livredd og sprang og gjemte seg når vi kom. Han hadde ikke kjørt bil før og aldri sett en sydame før. Vi måtte bruke makt og han hylte og skrek. Daniel kjøpte en kjærlighet for å lokke han. Neste dag skulle vi kjøpe sko. Mora og storesøster møtte oss på markedet uten gutten for han hadde gått barbent til skolen i den nye uniformen. Mora fikk penger og kjøpte sko og kom tilbake med vekslpenger. Daniel sendte henne tilbake for å kjøpe sokker. Igjen kom hun tilbake med et par sokker og vekslpenger. Men Daniel var ikke fornøyd. Sokker må vaskes - kjøp et par til. Og igjen måtte hun avgårde for å skaffe et nytt par sokker. Dette tok vi med oss til skolen og der stod gutten i skoleporten. Men skoene var for små så og vi tok han like godt med oss tilbake til markedet. Skoselgeren fant fram større og større sko. Han tredd på han en plastpose hver gang han prøvde, for de bare føttene hadde nok ikke sett vann på en stund. Jeg skjønnte at også et belte måtte til for at buksa skulle holde seg oppe. Mannen med beltene viste oss to – Det der, sa gutten og pekte på beltet med stor flott spenne. Dyrest er best, tenkte vi og betalte. Og med full mundur, sokker og det hele, bar det tilbake til skolen. Gutten sa adjø, kry som en hane og var slett ikke redd som i går. Han var 8 år og hadde nettopp fått sine første par sko. Samtidig kom rektor med den gode nyheten vi hadde ventet på; Storesøster er som hun skal være. Hun er til og med så smart at hun kan starte rett i andre klasse! Rektor gjorde det klart for oss at det kan bli vanskelig for henne – hun er like stor som læreren – men vet like lite som en andreklassing. Vi så på den kullsvarte pene jenta som nå var hoppende glad og ivrig etter å få begynne på skolen og tenkte at det skal nok gå bra. På kvelden diskuterte jeg og Daniel var mer vi måtte gjøre for denne familien. Kan vi stoppe med skoleuniformer? Vi tok noen viktige beslutninger! Det kommer i del 10.

Historien om Esther - Del 10. Problemet for den lutfattige familien - med en alkoholisert ansvarsløs far må vi prøve å løse, men i dag måtte vi først ned til sentrum for å få skoleuniform til storesøster. Hun og mora satte seg inn i bilen. Det er en opplevelse for dem å kjøre i egen bil til markedet og de satt stille og spente under turen. På det lille markedet er der en dame som syr skoleuniformer på en dags bestilling. Vi er blitt godt kjent med henne. Hun tok mål av storesøster og lovet at de kunne hente uniformen neste dag. Vi benyttet tiden til å handle sko og sokker og Daniel ble med dem. Han kjøpte også såpe til henne. Og så stakk han til henne en liten pakke som jeg så hun smilte godt da hun fikk. Da jeg etterpå spurte daniel hva det var hun smilte for, sa han: Johannes, you know ladies, perfume! På tilbaketuren tenker jeg at det er umulig for meg å tenke at de kan fortsette å leve i det huset de har. Uten møbler og med nesten ikke noe utstyr. Om natten må de sove rett på jordgulvet - oppå de klebyltene de har. Kjøkkenet er 3 steiner og en gryte som de koker mat på. Mora eller storesøster må hver dag ut å kutte ved. Hvordan kan vi som kaller oss Hjelp til Selvhjelp finne en inntektskilde til moren så hun kan hjelpe barna videre – uten at faren kan ødelegge? Vi besluttet at hjelpen må vi gjøre etter Maslows behovspyramide; vi må først sikre at familien har nok mat og drikke, et sted å bo så de er beskyttet mot vær, smerte og ubehag. For å få dette til må familien først få tilgang på mer vann og utvide huset. Murstein kan de lage selv og vi må prøve å få faren til å gjøre dette. Vann henter de i elva som ligger 3 km unna. Vi ser at det første hun trenger er et eget esel, plast-dunker og en stor tank hjemme til å samle vannet i. Å lage murstein av jord krever mye vann. Vi beslutter å støtte mora med dette. Utfordringen er hele tiden mannen. Hvordan unngå at han selger eselet?. Les videre i del 11.

Historien om Esther - Del 11. Johannes forteller: Jeg brukte et par dager på å bestemme meg. Men til slutt sendte jeg sms til Kirsten og sa at jeg nekte å la det vonde vinne. Daniel har sagt noen alvorsord til faren om at han er en uansvarlig familiefar - men vi regner ikke med det vil hjelpe i særlig grad. Jeg ringte til pastor 'Justus og ba han komme til "Daniels Place". Jeg ønsker å pålegge deg et ansvar, sa jeg. Jeg vil skrive en kontrakt med din kirke om å se etter familien for oss. Du har selv sagt at det er dette dere er til for. Jeg har gjort en kalkyle og vil overrekke deg noen penger til å oppfylle kontrakten. – Jeg kommer kl. 12 i morgen, svarte Justus. Daniel som har den beste håndskriften fikk i oppdrag å sette opp en avtale i to eksemplarer. Vi skrev dato og signerte. Jeg kan like godt vise kalkylen, som vi tegnet ned i avtalen. Justus skal gjøre innkjøpene. 1. Female donkey one off. Ksh: 9.000,-2. Jerrycans for water, six off. Ksh: 1.200,-3. Drum for storage one off. Ksh: 2.000,-4. Padlock one off. Ksh: 200,-5. Miscellaneous Ksh: 2.600,-Tilsammen ksh 15 000 og avtalen sier at

Deres kirke skal se etter familien og rapportere til Daniel to ganger i måneden. Noe mer enn det er ikke satt opp. La oss bare håpe at det virker etter hensikten. Kanskje blir de med i forsamlingen til Justus. Der vil de lære å takke Gud og ikke oss. Det er det vi ønsker. Blir det esel og husbygging på familien til Esther? Hjelper kirken sine egne slik vi legger opp til? Det kan du lese mer om i del 12.

Historien om Esther - Del 12. 1 måned senere var Kirsten tilbake og møtte pastor og Esther. Pastor hadde en lang muntlig og ikke så positiv rapport. Faren hadde ikke laget murstein som lovet og derfor hadde de vært nødt til å kjøpe murstein for noen av pengene som Johannes hadde gitt. Mursteinene hadde ligget ute til tork og så hadde det regnet kraftig noen netter. Alle var blitt ødelagt og kunne ikke brukes. Det var heller ikke kjøpt noe esel for det kostet mye mer enn de 9000 ksh som pastoren hadde fått. Men det var kjøpt en stor plastdunk til oppbevaring av vann så det var ihvertfall i orden. Pastor fikk ny ordre om hvordan man skulle gå frem for å lage "såle" på huset og deretter få tak i nye murstein. Eselet fant vi ut at vi kunne kjøpe selv – vi visste hvor vi kunne få kjøpt esel til under 10000 shilling. Vi besøkte familien før vi dro hjem. Det er trist og møte dem. Fillete og skitne. Moren smilte litt når vi kom – men er stort sett veldig alvorlig og vi ser hun ikke er lykkelig. Lillebror til Esther som før var livredd både bil og Daniel - hoppet opp og ned og ropte; Daniel! Daniel når vi kom kjørende! Den spontane gleden var herlig. Vi ga dem mat, skolesekker og litt klær og sa vi ville komme tilbake om ikke så veldig lenge. Da håper vi sålen på huset

er ferdig. Vi kjøpte et lite esel og sender vår venn Kamene til å levere eselet. Vi betaler 8000 shilling for eselet og gir Kamene 2000 for jobben. Esther er mer trygg på seg selv og prater nå veldig bra engelsk. Hun spør gjentatte ganger om å få bli med meg hjem. Storesøster sier ikke ett eneste ord – men så har hun heller ikke lært seg engelsk enda. Selv om hun er 16 år er hun nettopp

begynt på skolen og snakker kun stammespråket som er Kikamba. På skolen vil hun lære både engelsk og swahili. Hvordan det gikk når vi kom tilbake 2 måneder senere kan du lese i del 13. Pastor lover å følge opp familien.

Historien om Esther - Del 13. 2 mnd senere treffer vi Esther på skolen. Rektor sier at Esther fortsatt jobber veldig bra, og har tatt på seg rollen med å hjelpe storesøster med leksene. Hun fungerer også som en mentor i klassen sin. Storesøster er fremdeles veldig alvorlig. Akkurat som moren. Esther sier at nå har de fått eselet og hver dag går hun og storesøster til elva for å hente vann. Esther har også fått vite at hennes sponsor har betalt for skoleturen til Mombasa. Skolen skal besøke en annen skole og turen varer i 5 dager. Det er kun for de største elevene og for de som klarer å betale for turen. Dette blir hennes første tur bort fra landsbyen og familien – og hun gleder seg veldig. Pastor har ordnet med såle til huset så nå er alt klart til å starte

byggingen. Wow – så glad vi ble. Johannes ble så ivrig at han satte seg ved tegnebordet og tegnet et lite hus med 3 rom. Murstein til huset skal pastor sørge for blir kjøpt inn når regntiden er over. Faren ser vi ikke noe til – og det er nesten like greit. Moren har fått sådd mais før regntiden kom. Endelig gode nyheter. Skal nå Esther og familien snart få et bedre sted å bo? Vi har tenkt mye på dette med senger. Vi tror nok at vi ikke kommer utenom å skaffe noen stål køyesenger med madrass. I tiden fremover nå vil vi få tak i priser på dette og også gjerne noen små bord og stoler. Noe vi sjelden tenker over er at det nesten bare kan brukes stål til møbler der jord er selve gulvet. Den små hvite mauren er en stor plage for de som bor slik ute i naturen. Gresstak for eksempel er veldig utsatt. Gresstakene er gode og tette, men etter bare noen måneder har mauren gjennomhullet og bosatt seg der og det eneste som kan gjøres er å skifte taket.

Historien om Esther går som føljetong på Facebook – Hjelp til Selvhjelp i Afrika. Foreningen hjelper enkeltpersoner i Kenya med oppstart og drift av egen virksomheter. I tillegg er foreningen aktive i å bidra til at familier og skoler bygger biogass-anlegg. Vi har mest innsats i Kenya og hoved-distriktet er Kitui. For 2014 har vi til sammen 19 små og store prosjekter/hjelpetiltak. Alle som jobber i foreningen gjør det på frivillig basis. Hvert år har vi med oss volontører til Kenya og mange har vært med oss over flere år. Vi legger ned mye arbeid i å informere om hva vi gjør via egen hjemmeside (www.selvhjelpiafrika.org), Facebook, informasjonsbrev og presentasjoner. Vi anskaffer midler til prosjektene ved aktiv og personlig informasjons-strategi og får regelmessig støtte fra privatpersoner, bedrifter, klubber/organisasjoner, menigheter og fra grasrotandelen i Norsk tipping. Pengene vi får inn går i sin helhet til formålet og til det sponsor ønsker å støtte. Vi har minimalt med administrasjonskostnader. Vi arrangerer hvert år Meaningful Safari i Kenya.

Hjelp til Selvhjelp i Afrika

Johannes Markhus

Kirsten Markhus Underland

Helge Underland

